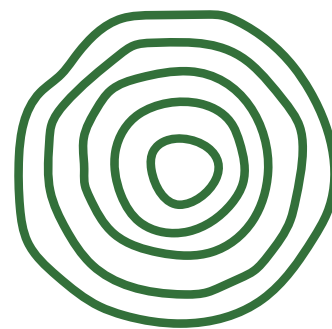

Puiduressursside väärindamine

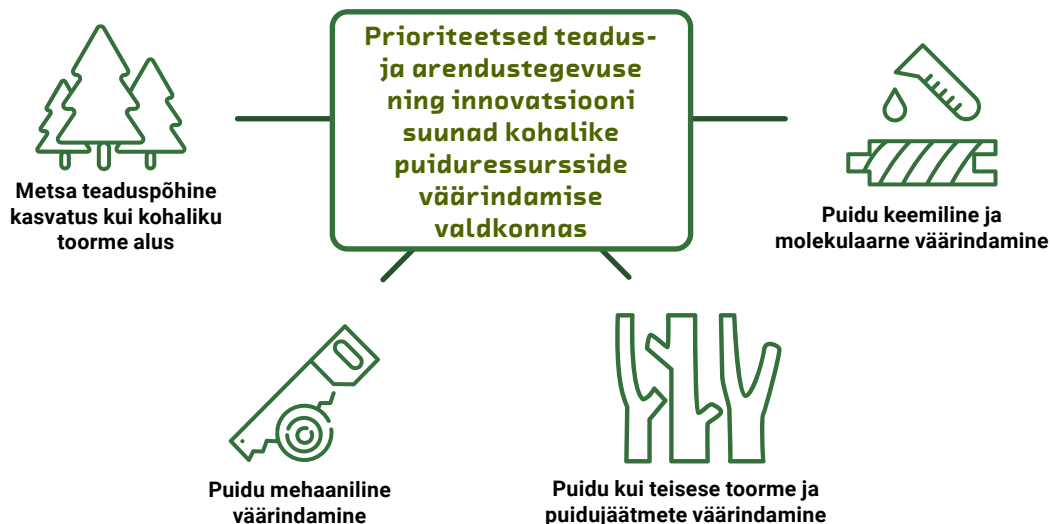

Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava üks lähtekoht on vajadus teha arukaid valikuid ning koondada tegevusi ja rahastust valdkondadele, mis aitaksid kõige paremini **teadustulemuste toel ja erinevate osaliste koostöös luua lahendusi ühiskonna väljakutsetele**. Selleks kinnitati arengukavas valdkonnad, mida riik eelisarendab ja täiendavalt toetab.

Üheks eelisarendatavaks valdkonnaks on kohalike ressursside väärindamine. Resursside väärindamise valdkonna eesmärk on teaduse ja ettevõtluse koostöös luua lahendusi, mis võimaldaksid kasutada kohalikke ressursse kestlikult ja lisandväärtust luues, võimendades samal ajal ringmajandust, mis võimaldab kasutada ressursse efektiivselt, alates tootmisest ja tarbimisest kuni jäätmete käitluse ja taaskasutuseni, luues olemasolevatest ressurssidest rohkem väärtust ning tekitades samas vähem jäätmeid. Kohalike ressursside valdkonnas pööratakse eraldi tähelepanu **puiduressurssidele**.

Et puiduressursside väärindamise valdkonda parimal viisil toetada, koostati teadlaste, ettevõtjate, valitsusasutuste ja teiste partnerite koostöös teekaart. Teekaardis lepiti ühiselt kokku, millised vajadused on puiduvaldkonna arendamisel teaduse ja ettevõtluse koostöös esmatähtsad ning mida on vaja selleks, et Eesti majandus ja ühiskond saaks valdkonna arendamisest enim kasu.

Puiduressursi väärindamise valdkond hõlmab kogu puitmaterjali väärtusahelat puu kasvatamisest metsas kuni lõpptootte valmimise ja turustamiseni. Teekaardis lepiti kõige olulisema arenguvaldkonnana kokku **puidu keemiline ja molekulaarne väärindamine**, mille puhul puidust eraldatakse teatud aineid selleks, et neid kasutada millegi muu, nt pakendite või tekstiili tootmiseks. Puidu keemiline ja molekulaarne väärindamine võimaldab jõuliselt tõsta kogu puidusektori loodavat lisandväärtust. Oluline suund on ka **teaduspõhine metsakasvatuse**, et kasvatada kohalikku puidutooret parimas kasvukeskkonnas, vähendada ja ära hoida haigusi ja muid puidu kvaliteeti halvendavaid ohtusid. Samuti on vaja toetada **puidu mehaanilist väärindamist** selleks, et puidutooret kasutataks maksimaalselt ära ning puidust loodaks pikaajaliselt kestvaid tooteid nagu nt puitehitised. Oluline on arendada ka **puidu kui teisese toorme ja jäätmete kasutamise lahendusi**, et puidu töötlemise kõrvalsaadused ja pooltootmise jäägid saaks võtta edasisse kasutusse.

Et leida käsitletud vajadustele asjakohased teaduspõhised lahendused, lepiti teekaardis kokku, et puiduresursside väärindamisel on kõige enam vaja toetada **valdkonna teadusvõimekuse kasvu**, nt alus- ja rakendusuuringuid ning teadussuundade arendamist. Samavõrra oluline on toetada **teadustulemuste ja loodud tehnoloogiate kasutuselevõttu**, nt ettevõtjate ja teadlaste ühistegevuste, teadlaste ja ettevõtjate vastastikuse teadmiste ja kogemuste jagamise, teadus- ja arendustöö teenuste arendamise ja pakkimise, rahvusvahelise koostöö jms kaudu. Vaja on arendada loodavate lahenduste **testimise võimalusi ja keskkondi**, et teadus- ja arendustegevuste ning tootarenduse kaudu loodud lahendusi saaks katsetada väljaspool laboritingimusi suuremal (tööstuslikul) skaalal ja reaalelu keskkonnas. Ülioluline on tagada valdkonnaga seotud **teadlaste ja inseneride järel- ja juurdekasv**, seda eriti puidu keemilise ja molekulaarse väärindamise vaatest. Vajalik on **laiem koostöö** teadusasutuste, ettevõtjate ja avaliku sektori vahel ja rahvusvaheliselt, seejuures tööstussümbioosi arendamine, mille puhul ühe tööstuse kõrvalsaadused on teise tööstuse toormeks. Lisaks on vaja hoogustada **investeeringuid ja eksporti**.

Teekaart kinnitatakse 3–4 aastaks, mille järel seda uuendatakse, et arvestada valdkonnas toimunud muutusi. Valdkonna arengut jälgitakse ja hinnatakse regulaarselt ning selle alusel on võimalik teha muudatusi nii teekaardis kui valdkonna tegevustes ja rahastamises. Teekaardi alusel kujundavad HTM ja MKM toidu väärindamise valdkonnale **toetusmeetmeid**, millele lisanduvad üldised teaduse ja ettevõtluse rahastusmeetmed, nagu uurimistoetused, teadustaristu toetused, ettevõtlustoetused jms, mille puhul eelisarendatavaid valdkondi ei ole.

